
Høy: sunn, sterk og sexy?

REDAKSJONELT

SCHIOldbORG P

Hva innebærer det at en mann eller en kvinne er attraktiv? For begge gjelder det å være snill, sosial, intelligent, humoristisk og ha glimt i øyet. I tillegg skal hun være *pen*, mens han skal være *høy*. Slik svarer minst 30% av et utvalg kvinner og menn i en foreløpig upublisert undersøkelse over attraktivitet, livsstil og kjønn (n= 335). Høyden hos mannen korrelerer her med maskulinitet ($r = 0,33$), dvs. det å være viljesterk, pågående og ledende. Likeledes forelå en moderat negativ sammenheng ($r = 0,25$) med personens oppfatning av ansvar for egen helse og helsepersonals (legens) betydning; jo høyere pasienten er, desto mindre betydning har legen. Tilsvarende korrelasjoner forelå ikke for kvinner. Såkalte androgyne menn, dvs. menn med både maskuline og feminine trekk (de somer viljesterke og varme, ledende og vennlige), var signifikant høyere (3,5 cm) enn øvrige menn (P.Schioldborg, upubliserte data).

Annen forskning viser at *pen* er assosiert med å være ung, frisk og fruktbar - *høy* med status, styrke og helse (1). Hans Waaler har påvist en fordobling av dødsrisikoen hos 55-59 år gamle menn med høyde omkring 150 cm sammenliknet med dem som er 185 cm, og hos 40-45 år gamle kvinner med høyde omkring 145 cm sammenliknet med dem somer 165 cm (2). For kortvokste menn med en relativ dødelighet på 0,7 vil dette utgjøre ca. fire års forkortet levetid (3).

Kroppsbilde

Nina Waaler Loland viser i sitt kommende doktorgradsarbeid over kroppsbilde og fysisk aktivitet en moderat, men signifikant sammenheng ($r = 0,25$) mellom høyde og psykologiske variabler som tilfredshet med egen helse, ansikt og kropp, men bare hos menn. Høye menn finner i større grad sin egen kropp seksuelt tiltrekkende, de er mer fysisk utholdende og har større aktivitet, og de er mer fornøyd med livet. Gjennomsnittlig høyde hos menn var 180 cm, hos kvinner 168 cm. Mennene ønsket gjennomsnittlig å være to centimeter

høyere, kvinnene bare en centimeter. Resultatene viser således en viss lineær sammenheng mellom høyde og kroppsbilde hos menn mens det hos kvinner er mer kurvelineært (Loland NW. Body image and physical activity, upublisert).

Høyere lønn

I andre sammenhenger har høyde vist seg å gi økonomisk utbytte. Høye menn (over 185 cm) starter med 12% høyere lønn enn de som er under 180 cm høye blant nyutdannede fra universitetet i Pittsburgh. Likeledes er over 90% av personer i ledende stillinger i USA over gjennomsnittshøyde (4). Høyde hos menn er assosiert med attraktivitet. Også andre undersøkelser fra USA viser sammenheng mellom utseende og lønn. Så vel menn som kvinner med et utseende vurdert som pent tjente klart mer enn de mindre pene. Forskjellen var større for menn enn for kvinner, henholdsvis 15% og 9%. Dette gjaldt også for yrker hvor utseendet normalt ikke spiller noen rolle, f.eks. blant murere og telefonselgere (5).

Symmetri og sex

At han skal være høy og hun pen inngår også i forestillinger om seksuell attraktivitet. Men ikke bare; Thornhill og medarbeidere har også analysert kroppssymmetri i forhold til seksualitet og orgasmefrekvens (6). Utgangspunktet var evolusjonspsykologisk. Kvinnen beholder flere sædceller etter en orgasme. Hun "søker" symmetriske menn fordi deres sunnhet - i motsetning til asymmetriske menns - øker sannsynligheten for "gode" gener i barnet, og ikke minst fordi hun vil kunne oppleve flere orgasmer under samleie jo mer symmetrisk bygd mannen er. For å teste dette ble 86 studentparinngående intervjuet enkeltvis om sitt seksualliv, ansiktet ble fotografert (og gradert av uavhengige dommere for attraktivitet) og kroppssymmetrien ble bestemt ved å måle bredden på albue, håndledd, ankel og fot på begge sider, samtlengden på peke- og lillefinger. Resultatene viste at kvinnene opplevde signifikant oftere orgasme med en symmetrisk mann enn med en asymmetrisk, noe som også den mer symmetriske mann kunne rapportere. Intervjuene avslørte videre at asymmetriske menn hadde debutert seksuelt nærmere fire år før de mer asymmetriske, de hadde kortere tidsforløp før første samleie med nåværende partner, flere tidligere seksualpartnere - og flere sidesprang. Hos kvinnen forelå det imidlertid ingen sammenheng mellom orgasmefrekvens på den ene side og kjærlighet til partneren, seksuell erfaring, bruk av prevensjon eller "uhemmethet" på den annen. Mannlig symmetri korrelerte således med kvinnens orgasme *bare* under samleie, og bekreftet dermed forskernes "evolusjonshypotese" (6).

Høy og pen og flink

Selvsagt er ikke hovedmotivet i menneskelig seksualitet forplantning. I så måte skiller mennesket seg fra dyrene vedkonstant å ha "løpetid", ikke minst på grunn av opplevelsen av lyst, glede og tilhørighet. Å være høy eller pen er begge vist å være korrelert til sunnhet og helse, ikke minst gjennom betydningen av faktorer som ernæring, sosialt nettverk og fysisk aktivitet. At de høye og pene også er dyktige, er ikke nødvendigvis bare en stereotypi. I sosialinteraksjon foretrekkes nettopp slike mennesker og dermed oppnår de en større kontaktflate, mer forsterkning og dermed også mer differensiert bekræftelse samt større læringsgrunnlag. Sosialpsykologisk gir dette opphav til enselvoppyllende profeti; en positiv forventning til den høye og pene skaper nettopp en atferd som bekrefter forventningen og som gjør ham eller henne enda mer attraktiv.

Per Schioldborg

Litteratur

LITTERATUR

1. Waaler HT. Height, weight and mortality. The Norwegian experience. Acta Med Scand Suppl 1984; 679: 1-56.
2. Waaler HT, Guldvog B. Utviklingen av dødeligheten i Norge - et internasjonalt perspektiv. Tidsskr Nor Lægeforen 1996; 116: 1104-6.
3. Heightism: short guys finish last. The Economist 23.12.1995.
4. Christiansen PA. Ikke greit å være stygg. Aftenposten 25.2.1996: 22.
5. Thornhill R, Gangestad S, Comer R. Human femal orgasm and mate fluctuating asymmetri. Animal Behavior 1995; 50: 1601-15.

Publisert: 10. desember 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. mars 2026.